

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1977-1978

14 MAART 1978

WETSVOORSTEL

tot wijziging van de gecoördineerde wetten van
30 november 1935 op de handelsvennootschappen

(Ingediend door de heren Uyttendaele en Verhaegen)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Het doel van dit wetsvoorstel is de bepaling van artikel 119 van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen, luidens welke echtgenoten die samen een P. V. B. A. oprichten beroep moeten doen op een derde persoon en de bij de artikelen 123 en 172 in dit verband bepaalde straffen op te heffen.

De Commissie die in 1951 werd opgericht om het vraagstuk van de hervorming van de handelsvennootschappen te bestuderen, kwam reeds in 1956 tot het besluit dat echtgenoten alleen, zonder tussenkomst van een derde persoon, een P. V. B. A. zouden moeten kunnen oprichten, mits deze oprichting niet strijdig is met het tussen de echtgenoten bestaande huwelijksstelsel. Het derde lid van artikel 119 lijkt ons, gelet op de nieuwe wet van 14 juli 1976 betreffende de huwelijksvermogensstelsels, meer dan ooit voorbijgestreefd.

Gezien de echtgenoten die gehuwd zijn volgens het wettelijk stelsel sinds de wet van 14 juli 1976 over meer eigen goederen beschikken (art. 1399 B. W.) en bovendien een uitsluitende bestuursbevoegdheid bezitten over hun beroeps-goederen (art. 217 B. W.) zijn de gevallen waar het vennootschapsrecht indruist tegen het huwelijksgoederenrecht tot een minimum beperkt.

Het lijkt derhalve niet aangewezen nog langer te wachten tot het ogenblik waarop het globale ontwerp op de handelsvennootschappen wordt ingediend om de conclusies van voormelde commissie, die dateren van 1956, in de huidige vennootschapswet in te bouwen.

De huidige situatie lijkt ons immers te onrechtvaardig voor gehuwde personen die samen een onderneming wensen op te richten.

Indien zij geen vreemde persoon bij hun onderneming willen betrekken blijft hen immers slechts de keuze van de vennootschap onder firma, vennootschapsvorm die geken-

Chambre des Représentants

SESSION 1977-1978

14 MARS 1978

PROPOSITION DE LOI

modifiant les lois coordonnées
du 30 novembre 1935 sur les sociétés commerciales

(Déposée par MM. Uyttendaele et Verhaegen)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition de loi vise, d'une part, à supprimer la disposition de l'article 119 des lois coordonnées sur les sociétés commerciales, en vertu duquel les conjoints désireux de fonder ensemble une S. P. R. L. doivent faire appel à une tierce personne et, d'autre part, à lever les sanctions prévues en cette matière par les articles 123 et 172.

La commission créée en 1951 en vue de résoudre le problème de la réforme des sociétés commerciales est, dès 1956, arrivée à la conclusion qu'il convenait que des conjoints puissent, à eux seuls et sans intervention d'une tierce personne, créer une S. P. R. L., à condition que cette création ne soit pas contraire au régime matrimonial des intéressés. Eu égard à la nouvelle loi du 14 juillet 1976 relative aux régimes matrimoniaux, l'article 119, troisième alinéa, nous paraît plus que jamais dépassé.

Etant donné que les époux qui se sont mariés selon le régime légal ont vu, depuis la loi du 14 juillet 1976, s'accroître leurs biens propres (art. 1399 C. C.) et qu'en outre les biens professionnels de chaque époux sont soumis à leur gestion exclusive (art. 217 C. C.), les cas où le droit des sociétés est contraire au régime matrimonial des intéressés se trouvent réduits au minimum.

Il ne nous paraît pas indiqué d'attendre plus longtemps le dépôt du grand projet sur les sociétés commerciales pour insérer dans la loi sur les sociétés les conclusions de la commission précitée, qui datent de 1956.

La situation actuelle nous semble d'ailleurs trop inéquitable pour les personnes mariées qui souhaitent créer ensemble une entreprise.

Si elles ne désirent associer aucune tierce personne à leur entreprise, elles ne peuvent opter que pour la société en nom collectif, forme de société qui engage la responsabilité per-

merkt wordt door de hoofdelijke en onbeperkte aansprakelijkheid van de vennoten. Deze keuze wordt hun zelfs opgedrongen door een combinatie van de artikelen 1417 en 1847 van het Burgerlijk Wetboek en artikel 15 van de vennootschapswet (zie L. Weyts, *Samenhandeldrijvende echtgenoten*, Herbestudering van dit probleem sedert de wet van 14 juli 1976; *Tijdschrift voor Privaatrecht*, 1977, n° 2, blz. 233 e.v.; Hélène Casman en Moni Van Laak, *Huwelijksvermogensstelsels*, III/10, blz. 14, met verwijzing naar het Verslag van de heer Hambye, blz. 62).

In de meeste gevallen zal deze vennootschap onder firma dan nog een onregelmatig karakter hebben met alle gevolgen vanden dien (toepassing van artikel 11 van de vennootschapswet) voor de te goeder trouw samen handel drijvende echtgenoten.

Hierdoor ontstaat een onaanvaardbare discriminatie t.o.v. niet gehuwde personen die, bij de oprichting van een gezamenlijke onderneming, hun aansprakelijkheid kunnen beperken zonder een beroep te moeten doen op een vreemde persoon.

Het is niet langer aanvaardbaar dat de wet bepaalde personen als het ware ertoe noopt een schijnsituatie in het leven te roepen (de derde-vennoot-« stroman ») om een algemeen aanvaard en geoorloofd doel te bereiken, nl. de beperking van hun aansprakelijkheid.

De nieuwe rechten die aan de gehuwde vrouw worden toegekend door de wet van 14 juli 1976 vergen een wijziging van de artikelen 119, 123 en 172 van de gecoördineerde wetten betreffende de handelsvennootschappen. Hierdoor krijgt de professionele samenwerking tussen echtgenoten een passend juridisch statuut.

R. UYTTENDAELE
G. VERHAEGEN

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Artikel 119, derde lid, van de gecoördineerde wetten van 30 november 1935 op de handelsvennootschappen, wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Het getal vennoten mag tot twee beperkt zijn. »

Art. 2

Het 1° en het 3° van artikel 123 van dezelfde gecoördineerde wetten, gewijzigd bij de wet van 6 maart 1973, worden opgeheven.

Art. 3

Het 2° en het 4° van artikel 172 van dezelfde gecoördineerde wetten, gewijzigd bij de wet van 6 maart 1973, worden opgeheven.

Art. 4

De wet treedt in werking de dag waarop zij in het *Belgisch Staatsblad* is bekendgemaakt.

16 februari 1978.

R. UYTTENDAELE
G. VERHAEGEN

sonnelle et illimitée des associés. Ce choix leur est d'ailleurs imposé par l'effet conjugué des articles 1417 et 1847 du Code civil et de l'article 15 de la loi sur les sociétés [cf. L. Weyts, « Samenhandeldrijvende echtgenoten, Herbestudering van dit probleem sedert de wet van 14 juli 1976 », *Tijdschrift voor Privaatrecht*, 1977, n° 2, p. 233 et suiv. (avec sommaire en p. 272 sous le titre « Epoux exerçant ensemble un commerce »); Hélène Casman et Moni Van Laak, « Huwelijksvermogensstelsels », III/10, p. 14, avec référence au rapport de M. Hambye, p. 62].

Dans la plupart des cas, cette société en nom collectif aura alors encore un caractère irrégulier, avec tout ce que cela implique (application de l'article 11 de la loi sur les sociétés) pour les époux qui, de bonne foi, exercent ensemble un commerce.

Il se crée dès lors une discrimination inadmissible par rapport aux personnes non mariées, qui peuvent créer une société en commun et limiter leur responsabilité sans devoir s'assurer le concours d'une tierce personne.

Il n'est pas davantage admissible que la loi incite virtuellement certaines personnes à créer une situation fautive (le tiers-associé-« homme de paille ») afin de réaliser un objet universellement admis et licite, à savoir la limitation de leur responsabilité.

Les droits nouveaux octroyés à la femme mariée par la loi du 14 juillet 1976 imposent une modification des articles 119, 123 et 172 des lois coordonnées relatives aux sociétés commerciales, de manière à conférer un statut juridique approprié à la collaboration professionnelle entre époux.

PROPOSITION DE LOI

Article 1

L'article 119, troisième alinéa, des lois sur les sociétés commerciales, coordonnées le 30 novembre 1935, est remplacé par la disposition suivante:

« Le nombre des associés peut être de deux seulement. »

Art. 2

Le 1° et le 3° de l'article 123 des mêmes lois coordonnées, modifié par la loi du 6 mars 1973, sont abrogés.

Art. 3

Le 2° et le 4° de l'article 172 des mêmes lois coordonnées, modifié par la loi du 6 mars 1973, sont abrogés.

Art. 4

La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

16 février 1978.